

УПРАВЛІННЯ РЕСТОРАННИМ БІЗНЕСОМ В УМОВАХ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА

*П. Д. Бондарєва, студентка гр. М-21
Сумського державного університету*

Сучасний ресторанний бізнес функціонує в умовах високої конкуренції, швидких змін споживчих уподобань, цифровізації економіки та нестабільності зовнішнього середовища. Особливої актуальності проблема ефективного управління ресторанними підприємствами набула в умовах воєнного стану в Україні, коли заклади ресторанного господарства змушені адаптуватися до нових економічних, соціальних та безпекових викликів. У таких умовах конкурентоспроможність ресторану значною мірою залежить від здатності керівництва оперативно реагувати на зміни ринку, впроваджувати інноваційні підходи до управління та забезпечувати високу якість послуг.

Ресторанний бізнес є однією з найбільш динамічних складових сфери послуг, що характеризується високою чутливістю до змін економічної кон'юнктури та поведінки споживачів. Зростання кількості закладів харчування, активний розвиток мережевих ресторанів, поширення сервісів доставки та цифрових платформ створюють додатковий конкурентний тиск на суб'єктів господарювання. У зв'язку з цим важливого значення набувають питання формування конкурентних переваг та удосконалення системи управління [1-2].

Серед основних проблем функціонування ресторанного бізнесу в сучасних умовах можна виділити зростання вартості сировини та енергоносіїв, дефіцит кваліфікованого персоналу, плінність кадрів, зниження платоспроможності населення та необхідність постійного оновлення форм обслуговування. Додатковими факторами впливу виступають зміни споживчих очікувань, орієнтація клієнтів на якість сервісу, індивідуальний підхід та використання цифрових каналів комунікації.

Рисунок 1.1 – Модель п'яти конкурентних сил М. Портера для ресторанного бізнесу

*джерело – авторська розробка в SmartArt шляхом опрацювання літературних джерел [3]

Для ресторанного бізнесу особливо характерною є висока конкуренція між закладами одного сегмента. Вони постійно змагаються за клієнтів через удосконалення меню, впровадження акційних пропозицій, підвищення якості сервісу та активне просування у цифровому просторі.

Важливим напрямом забезпечення конкурентоспроможності ресторанних підприємств є удосконалення маркетингової діяльності. Сучасні заклади активно використовують соціальні мережі, інструменти цифрового маркетингу, програми лояльності та онлайн-сервіси взаємодії зі споживачами. Ефективна маркетингова політика дозволяє підвищити впізнаваність закладу, залучити нових клієнтів та зміцнити довгострокові відносини з постійними відвідувачами [4].

Не менш важливим фактором успішної діяльності є ефективне управління персоналом. Якість ресторанних послуг значною мірою залежить від професійної підготовки працівників, рівня їх мотивації та організації праці. У сучасних умовах підприємствам доцільно впроваджувати системи матеріального і нематеріального стимулювання, забезпечувати можливості професійного розвитку персоналу та формувати сприятливий психологічний клімат у колективі.

Крім того, управління ресторанним бізнесом характеризується високим рівнем ризиків (рис. 2).

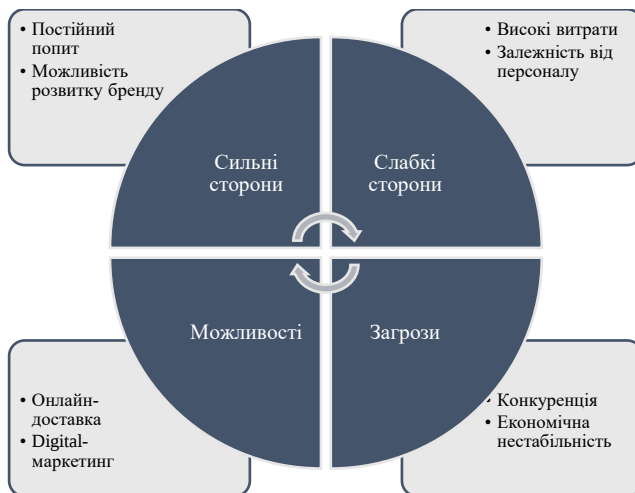

Рисунок 2 – Загальна SWOT-характеристика ресторанного бізнесу

*джерело – авторська розробка в SmartArt шляхом опрацювання літературних джерел

До основних ризиків належать коливання попиту, зростання цін на сировину, посилення конкуренції, зміни споживчих уподобань та економічна нестабільність [5]. У зв'язку з цим керівництво ресторану повинно оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища та застосовувати сучасні методи стратегічного управління.

Одним із ключових напрямів розвитку ресторанного бізнесу є цифровізація управлінських процесів. Використання CRM-систем, електронних систем бронювання, автоматизованого обліку замовлень та аналітичних інструментів дозволяє оптимізувати операційну діяльність, підвищити швидкість обслуговування та покращити якість управлінських рішень. Водночас впровадження сучасних технологій сприяє зниженню витрат та підвищенню ефективності використання ресурсів.

Для забезпечення стабільного розвитку ресторанних підприємств доцільним є комплексний підхід до управління, який поєднує удосконалення маркетингової діяльності, підвищення якості обслуговування, розвиток персоналу, оптимізацію витрат та впровадження інноваційних технологій. Саме поєднання зазначених напрямів дозволяє формувати стійкі конкурентні переваги та забезпечувати успішне функціонування закладів ресторанного господарства в умовах динамічного ринкового середовища.

Таким чином, ефективне управління ресторанним бізнесом виступає важливою передумовою підвищення конкурентоспроможності підприємств галузі. В умовах посилення конкуренції та нестабільності зовнішнього середовища особливого значення набувають адаптивність управлінських рішень, орієнтація на потреби споживачів, розвиток персоналу та впровадження сучасних технологій управління, що забезпечують довгострокову ефективність діяльності ресторанних закладів.

Список використаних джерел

1. Іваненко, І. А. Вплив конкурентного середовища на стратегічний розвиток підприємства (на матеріалах ФОП Точилова ТВ).
2. Литвиненко, В. В. (2026). Діагностика конкурентного середовища підприємства роздрібної торгівлі.
3. Дія Бізнес (2025, Серпень 05). 5 сил Портера. Відтворено з URL: https://business.diia.gov.ua/entrepreneur-handbook/item/5_syl_Portera
4. Захарченко, А. О. (2026). Вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємства.
5. Ходачок, А. О. (2025). *Проблеми та перспективи управління ресторанним бізнесом в сучасних умовах (на прикладі ресторану "Вінстон Черчіль")* (Bachelor's thesis, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя).